

زلیپارتهکان هه موو شتیان بۆ داگیرکهران کرد، تۆ بلیی بۆ ئەمریکا چی بکەن!

هشام ناگرهیی

بەر ئەوەی برۆمە ناو بابەتەکە دەمەوی بلییم، من لەگەڵ هاوکاری کوردم لە گەڵ ئەمریکا و دژی ئەو پەيوه‌ندیانە نێم ئەگەر بە شیوه‌یه‌کی مودێرن ویاسایانە پارتە کوردستانیەکان مۆربکەن لەگەڵ ئەمریکادا. هەر هێچ نەبێ سەربازی ئەمریکی یەک خۆلەک بێ دەنگی لە سەر پۆچی شەهیدانی کوردستان و ئەنفالکراوەکان پاره‌ستان. ئەو شەهیدانە بە دەستی داگیرکەران کوردستان کوژراون. پەخنەم لە سەر شیوه‌ی پەيوه‌ندیە چونکە میژوی پەيوه‌ندی زلیپارته‌کانمان لە گەڵ ولاتانی دەورووبەر جیگای متمانە نیه.

بوونی باشوری کوردستان بە هەریمیکی گرنگ لە پۆی جیوپۆلیتیکیەوه وکەوتنی بە ناو ئەلقەیی ستراتیجی ئەمریکا، یەکیکە لە خالە هەرە گرنگەکان، کە کورد و بزوتنەوه‌ی رزگاری گەلی کوردستان دەتوانن گره‌وی سیاسی لە سەر بکەن. بۆ یەکەمین جارە لە میژوودا چاره‌نووسی هەریمی پۆژەه‌لاتی ناوهراس‌ت بە کوردستانەوه بیه‌ستریت. لە بەر یەک هۆی هەنووکەیی، ئەویش دژایه‌تیکردنی هه‌موو ولاتانی ناوچه‌کەیه بۆ ئەمریکا و پۆژئاوا. ئێران، تورکیا، سوریا و عێراقی عەرەبی بۆنەتە دۆژمنی سەرسەختی ئەمریکا و ئیسلامی توندڕێیان پەسەندکردوه وەک شیوه‌یه‌ک بۆ لەناوبردنی بەرژوه‌ندیەکانی ئەمریکا لە ناوچه‌کە. ئەوه بێجگە لە ولاتانی کەنداو و ئەفغانستان و پاکستان و چەندی ولاتی تری عەرەبی. ئەم هاوکێشەیه هەلکەوتیکی هەنووکەیی یه و لەوانه‌یه زوو زوو بگۆردی. بۆیه ئەگەر کورد بە شیوه‌یه‌کی باش و ژیرانە ئیستغلال و بەکانه‌هینیت، ئەوه هه‌موو دەستکەوتەکان لە دەست دەدەرێن و ئەو ولاتە خەریکە بێتە سەر نەخشە جیهان دەسپێتەوه و خەونی مەلیۆنەها کوردستانی دەبی بە مۆتەکە و کابووس.

پەيوه‌ندی نیوان ئیسرائیل و ئەمریکا شیوه‌یه‌کە لەو پەيوه‌ندیە یاسایی و ئاسایی یانە، دیپلوماسی و سیاسی و سەربازی نیوان دوو ولات. ئەو پەيوه‌ندیانە بەشیوه‌یه‌کی مودێرن دروستکراون و هەر لە بەر ئەو‌هش درێژخایەن و ستراتیجین و باشه‌پۆژی هەریمەکە بەستراوه بەو پەيوه‌ندیە. لەدوای بەهێزبوونی ئیسلامی سیاسی لە ناوچه‌ی پۆژەه‌لاتی ناوهراس‌تدا، هاوکێشەیی سیاسی ناوچه‌کە تیکچوووه و ئەمریکا پێویستی بە ئەکتەریکی تره‌تاوه‌کوو زāl بێ بەسەر هەریمەکە. بەر لە ئیستا ئەمریکا ئومیدی بە تورکیا هەبوو. بەلام لەدوای بڵاوبوونی ئیسلامی سیاسی و کێشەکانی تری تورکیا لە گەڵ ولاتانی ناوچه‌کە، ناتوانی ئەو پۆله‌ بگێرێ. تەنیا گەل، لەو ناوچه‌یه پێویستی بە ئەمریکا بێت، گەلی کورده. تەنیا گەل تاوه‌کو ئیستا ئاماده‌بی هاوکاری لە گەڵ ئەمریکا بکات هەر کورده. واته‌بەهه‌مان شیوه‌ی ئیسرائیل و ئەمریکا، کورد و ئەمریکاش پێویستی بە یه‌کتریانە و دەتوانن هاوپه‌یمان بن. لێره‌دا بەگرنگی دەزانم باس لە هه‌لوێستی پارتە چه‌پ و کۆمۆنیستەکانی ئیسرائیل دەربارەیی ئەو پەيوه‌ندیە ئیسرائیل هه‌یه‌تی لە گەڵ ئەمریکا، بیزانین. هه‌لبه‌ته ئەگەر پەيوه‌ندی نیوان ئیسرائیل و ئەمریکا نەمیخ، لە دوای کاتیک ئیسرائیل لەناو ده‌چی و جووله‌کەکان ئەنفال دەرکێن بە دەستی ئیسلامیه‌کان. هەر لەبەر ئەو‌هش ئەوانه‌ی دژی هه‌بوونی پەيوه‌ندی نیوان ئیسرائیل و ئەمریکا لە ناو جووله‌کەکاندا، زۆر کەمن. هه‌مان شت بۆ کوردیش دەبێت. بەلام ئەم بوونه پەيوه‌ندی بە سیاسەتی زلیپارته‌کان و گەلی کوردستانەوه هه‌یه.

سیاسەتی زلیپارته‌کانیش لە ژیر پرسیار و جیگای گومانە لە بەر چه‌ند هۆ:

تاوه‌کو ئیستا زلیپارته‌کانمان وەک ئەکتەریک و لایه‌نیکی سەربه‌خۆ کاریان نەکردوه. بەرده‌وام گۆی رایه‌لی ولاتانی دەورووبەر بوونه و تاوه‌کو چه‌ند مانگ بەر لە پۆخانی سەددام پەيوه‌ندیان هه‌بوو لە گەلی. پەيوه‌ندیەکانیان لەگەڵ ئێران و تورکیا باشترین نمونەیی ئەو شیوه‌یه‌ن. سەربازیکی تورک یان

باسدارێکی فارس و ئێرانی دەسه‌لانی هه‌بوو به‌ سه‌ر ئه‌و پارخانه. شیوه‌ی مامه‌له‌کردنیان له‌ گه‌ڵ تورکیا و ئێران و سه‌ددام، کارێکی گه‌وره‌ی کردوه سه‌ر باری ده‌روونی ئه‌و زلپارخانه و ناتوان له‌و چوارچۆیه‌ و قابله‌ ده‌رکه‌ون.

جۆریکی تری په‌یوه‌ندی، په‌یوه‌ندی ئه‌و پارخانه‌بوو له‌ گه‌ڵ ئیتلاعات و سافاک و میت و موخابه‌رات. نه‌ک به‌ستنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ ئه‌و وڵاتانه به‌ریگی که‌نالی دیپلوماسی. ئه‌مه‌ وای کردوه که‌ فیڕی پیلان و پیلانگی‌ی بن. واته‌ به‌ شیوه‌یه‌کی سیاسی مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ پۆداو نه‌که‌ن. هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌ش یان هه‌موو داواکاریه‌کانی داگیرکه‌ران جێبه‌جێ ده‌که‌ن و له‌جیاتی داگیرکه‌ران شه‌ریشیان کردوه. به‌م شیوه‌یه‌ لایه‌نی کوردی ئاماده‌بوو نه‌ک ته‌نیا به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانی وڵاتانی ده‌وروبه‌ر بپاریزن، به‌لکوو ئاماده‌ن شه‌ریش له‌ جیاتی ئه‌وان بکه‌ن دژ به‌کورد.

زلپارته‌کانمان ئاماده‌بوون به‌و شیوه‌یه‌ خزمه‌تی داگیرکه‌ران بکه‌ن. ئه‌و داگیرکه‌رانی کوردیان ده‌کوشت و ئاماده‌نه‌بوون یه‌ک مافی بچووک به‌ده‌ن به‌کورد. تۆ بلیی بۆ ئه‌مریکا چی بکه‌ن. ئه‌و ئه‌مریکایه‌ی ئاماده‌ چه‌ندین مافی گه‌لی کوردستان دابین بکات و هه‌ندێ سهرچاوه‌ باس له‌ رازی بوونی ئه‌مریکا ده‌که‌ن له‌ سه‌ر دروستکردنی وڵاتی کوردستان.

تاوه‌کو ئیستا زلپارته‌کانمان به‌ هه‌مان شیوه‌ی مامه‌له‌ کردنیان له‌ گه‌ڵ داگیرکه‌ران، مامه‌له‌ له‌ گه‌ڵ ئه‌مریکاش ده‌که‌ن. به‌ بێ ئه‌وه‌ی ره‌چاوی جیاوازیه‌کانی نیوان ئه‌مریکا و داگیرکه‌ران بکه‌ن. هه‌ربۆیه‌ ده‌بی ده‌ستپاکانه‌ مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ ئه‌مریکا بکریت. ئه‌مه‌ واتای ئه‌وه‌ نیه‌ که‌ له‌وانه‌یه‌ ئه‌مریکا پاشگه‌زبیته‌وه‌ له‌ هه‌موو نیازه‌کانی. چونکه‌ هه‌لۆیستی ئه‌مریکا په‌یوه‌سته‌ به‌ بارودۆخی ناوچه‌که‌ نه‌گ بۆ چاره‌سه‌ری کورد. کێ ده‌لیت ئه‌مریکا پێویستی به‌ نۆکه‌ره، یان هه‌ر نۆکه‌ری ده‌وێت. ئه‌مریکا یاریکه‌ریکی زانا و باشتەر له‌ ئیسرائیلی ده‌وێت پێویستی به‌ چه‌پله‌ لێده‌ریک نیه‌. ئه‌مریکا زلپارته‌کی ده‌وێت وه‌ک ئه‌و باوه‌ری به‌ دیموکراسی پۆژئاوایی بێت. نه‌ک به‌ دکتاتوو و موسلمانێکی توندپۆ.

تێبینی کوردستان نێت:

ئهم نووسینه‌ بیروبوونۆی حاره‌نه‌که‌په‌ت، کوردستان نێت له‌ ناوه‌رۆکه‌که‌ی به‌رپرسار نیه‌.